UUTISET

Ennen tiesi kylväessä, mitä sadosta saa. Nykyään on ennalta tiedossa vain syksyllä tuleva tuki, jos paperit on oikein hoidettu. **VILJELIJÄ TUOMO TONTTI, IMATRA**

”Lippua en vedä salkoon”

Huomista Eurooppa-päivää ei maaseudulla juuri juhlita. Toisaalta viljelijät ovat tottuneita EU-jäsenyyteen ja siinä nähdään hyviäkin puolia.

TERHI TORIKKA

Maanviljelijä Tuomo Tontin mielestä EU:n miinuksia ovat paperisota ja byrokratia. ”Ilman EU:ta olisi enemmän vapautta, mutta miten mahtaisi käydä tilan tuloksen?”

IMATRA, LOIMAA (MT)
Helatorstaina vietettävä Eurooppa-päivä herättää suomalaisella maaseudulla ristiriitaisia tunteita.

Suomen saati EU-lippua on saloista turha tähyillä, mutta viljelijät löytävät jäsenyydestä myös hyviä puolia.

Eurokriisi ja vuoden päästä pidettävät eurovaalit värittävät osaltaan Eurooppa-päivän viettoa. Pyhäpäivän vuoksi viralliset juhlallisuudet järjestetään tänään keskiviikkona.

Paperisota ahdistaa

Imatralainen maanviljelijä **Tuomo Tontti** kuului aikanaan Euroopan unioniin liittymisen vastustajiin. Nykyään hän myöntää, että EU:ssa on sekä hyvät että huonot puolensa. Ehkä niitä huonoja on kuitenkin edelleen enemmän.

”Ainainen paperisota ja ongelmat pinta-alojen tarkastuksissa”, Tontti listaa päällimmäisiksi harmin aiheiksi.

Häntä harmittaa myös, että tukiin liittyvät rajoitteet koskevat tukikelvotontakin peltoa, vaikka siitä ei saa mitään vastineeksi.

Tontti muistelee, että liittymisen aikoihin unionia perusteltiin vakaammilla tuottajahinnoilla.

”Niitä ei ole kyllä tullut, hinnat heittelevät laidasta laitaan. Ennen tiesi kylväessä, mitä sadosta saa. Nykyään on ennalta tiedossa vain syksyllä tuleva tuki, jos paperit on oikein hoidettu.”

EU:ssa suomalaisen maanviljelyn tulevaisuus tuntuu myös hyvin epävarmalta.

”Miten tämä jatkuu, jos tukia karsitaan”, poikansa kanssa maatalousyhtymää viljelevä Tontti miettii huolissaan.

Jos nyt saisi uudestaan valita, pysyykö Suomi mukana EU:ssa vai ei, harkinta olisi Tontin mielestä paikallaan.

”Paperityö ainakin vähenisi ja viljelypäätöksissä olisi enemmän omaa vapautta, mutta miten tuloksen kanssa sitten kävisi”, isäntä pohtii.

Ennen tuki tuli lähinnä maataloustuotteen hinnassa. Nykyisin on mahdollista tehdä parempaa tulosta, jos onnistuu työssään hyvin.

Eurooppa-päivää Tontit eivät vietä millään lailla.

”Olen siitä kuullut, mutta ei meillä lippua vedetä salkoon. Päivä kuluu varmaan peltotöissä.”

Jäsenyys tuo turvaa

”EU:n lippua en vedä salkoon, mutta en ole toisaalta ensimmäisenä eroamassakaan EU:sta”, sanoo myös Ei EU -liikkeen kärkihahmoihin taannoin lukeutunut **Timo Kaunisto** Loimaalta.

Kauniston mukaan hänen EU-vastustuksena päättyi kansanäänestystä seuraavana päivänä. ”Päätin sopeutua. Demokratian pelisääntöihin kuuluu sopeutua enemmistön tahtoon.”

Irtaantuminen EU:sta ei hänen mielestään tarkoita paluuta jäsenyyttä edeltävään aikaan ja sitä on turha haikailla.

Unionin jäsenyys oli maataloudelle rankka loikka. Runsaassa 17 vuodessa tilaluku on puolittunut ja tilakoko kaksinkertaistunut.

Kauniston mukaan viljelijät ovat pakosta sopeutuneet tilanteeseen ja olisivat todennäköisesti kippaamassa taas lunta eduskunnan portaille, jos unionista haluttaisiin ulos. Järjestelmän muutos olisi taas riski.

”EU tarjoaa maaseudun väelle jonkinlaista turvaa. Olisi liian epävarmaa jättäytyä kansallisten tukien varaan. Sen varaan ei voi laskea juuri mitään. EU:sta saa myös jonkinlaista taustatukea monopolien hillitsemiseen.”

EU on monitoiminnallisen maatalouden veturi, joka suosii vihreää taloutta ja bioenergiaa ja myös rahoittaa niitä. Vanha kansallinen maatalouspolitiikka oli siihen verrattuna aika kovaa.

Totta kai korjattavaakin on. EU on byrokraattinen ja kankea. Kaunisto kaipaa linjavetoja siitä, minkälaista EU:ta halutaan.

Hän on huolissaan menossa olevat EU:n integraatiokehityksestä, jonka päässä häämöttää liittovaltio.

”Unioni toimii parhaiten itsenäisten valtioiden liittona. Liittovaltiokehitys antaisi liikaa valtaa suurille jäsenmaille.”

NIKLAS HOLMBERG
VEIKKO NIITTYMAA
TERHI TORIKKA

Vallanjako EU:n ja jäsenmaiden välillä

Toimivalta yksinomaan unionilla (Vain EU voi säätää lakeja)
- Tulliliitto
- Sisämarkkinoita koskevat kilpailusäännöt
- Kauppapolitiikka EU:n ulkopuolisten maiden kanssa
- Kalastuspolitiikka merialueilla
- Kansainvälisten sopimusten tekeminen, kun sopimus koskee EU:n toimivallassa olevia asioita

Toimivalta jaettu unionin ja jäsenvaltioiden kesken (Jäsenvaltiot voivat säätää lakeja vain jos EU on päättänyt olla tekemättä niin)
- Sisämarkkinat
- Sosiaalipolitiikka (Esimerkiksi työntekijöiden oikeudet ja asuminen toisessa EU-maassa)
- Aluepolitiikka
- Maatalouspolitiikka ja kalastus sisävesillä
- Ympäristönsuojelu
- Kuluttajansuoja
- Liikenne
- Euroopan laajuinen infrastruktuuri
- Energiapolitiikka
- Kansalaisen perusoikeudet ja sisäinen turvallisuus
- Kansanterveys (Esimerkiksi rajat ylittävä terveydenhuolto, lääkkeiden hyväksyntä)
- Tiede, tutkimus ja avaruuspolitiikka
- Kehitysyhteistyö ja humanitäärinen apu
- Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä puolustus (Komissiolla ei oikeutta tehdä lakiesityksiä. Päätökset vaativat jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.)

Toimivalta jäsenvaltioilla (EU ei voi säätää velvoittavia lakeja)
- Talouspolitiikka
- Sosiaaliturva
- Työllisyyspolitiikka
- Terveydenhuolto
- Teollisuus
- Kulttuuri
- Matkailu
- Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, nuorisoasiat ja urheilu
- Pelastustoimi

EU päättää nippeleistä, jäsenmaat rahoista

BRYSSEL (MT)
Yleisen sanonnan mukaan suurin osa Suomenkin lainsäädännöstä tulee nykyisin EU:sta.

Määrällisesti se pitänee paikkansa. On vain harvoja yhteiskunnan alueita, joihin EU ei lainkaan vaikuttaisi.

Suuri osa EU-lainsäädännöstä on erilaisia tuote- ja palvelustandardeja ruohonleikkurien pakokaasumääräyksistä postipalvelujen tarjontaan ja matkapuhelujen hintoihin.

Käytännössä jokainen kansalainen on joka päivä tekemisissä sisämarkkinasäädösten kanssa. EU-maiden lisäksi sisämarkkinalainsäädäntö koskee Etaan kuuluvia Norjaa ja Islantia.

Toisaalta politiikan suuret linjat verotuksesta sosiaaliturvaan, terveydenhuoltoon ja kunnallisiin palveluihin ovat edelleen jäsenmaiden itsensä päätettävissä. EU:n budjetti on vain noin prosentti jäsenmaiden bruttokansantuotteesta, ja siitäkin suurin osa käytetään maatalous- ja aluepoliittisiin tukiin.

EU:n ja jäsenvaltioiden vallanjaosta määrätään Lissabonin sopimuksessa.

> Käytännössä jokainen kansalainen on joka päivä tekemisissä sisämarkkinasäädösten kanssa.

Kokonaan unionin toimivallassa ovat lähinnä tulliliittoon ja sisämarkkinoihin liittyvät asiat sekä euroalueen rahapolitiikka. Jäsenvaltioiden ja EU:n kesken jaettuun valtaan kuuluu sen sijaan paljon laajempi joukko asioita maatalouspolitiikasta ympäristönsuojeluun.

EU-lainsäädännön pitää noudattaa niin sanottua läheisyysperiaatetta. Sen mukaan EU-tasolla voidaan päättää asioista vain, jos se on tehokkaampaa ja tarkoituksenmukaisempaa kuin kansallisella tai alueellisella tasolla päättäminen. Jäsenmaiden parlamenteilla on mahdollisuus protestoida, jos ne pitävät lainsäädäntöesitystä läheisyysperiaatteen vastaisena.

NIKLAS HOLMBERG

EU-päätöksenteko on kompromissien taidetta

1. EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

2. NIKLAS HOLMBERG

3. EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

4. NIKLAS HOLMBERG

1. Pääministereistä ja presidenteistä koostuva Eurooppa-neuvosto eli huippukokous päättää unionin suurista linjoista mutta ei säädä varsinaisia lakeja. Kuvassa oikealta pääministeri Jyrki Katainen (kok.), puheenjohtajana toimiva belgialainen Herman Van Rompuy, Latvian presidentti Dalia Grybauskaite ja Tanskan pääministeri Helle Thorning-Schmitt.

2. Brysselin Berlaymont-rakennuksessa päämajaansa pitävä EU-komissio toimeenpanee ja valvoo lainsäädäntöä sekä tekee esityksiä uusista direktiiveistä ja asetuksista. Jäsenmaat valitsevat komissaarit, jotka EU-parlamentti hyväksyy. Puheenjohtaja on portugalilainen Jose Manuel Barroso.

3. Jäsenmaiden ministereistä koostuva ministerineuvosto on EU:n tärkein lainsäätäjä. Useimmista asioista päätetään määräenemmistöllä. Kuvassa puheenjohtajamaa Irlannin maatalousministeri Simon Coveney keskustelee saksalaiskollegansa Ilse Aignerin kanssa.

4. Suorilla vaaleilla valittava Euroopan parlamentti edustaa unionin kansalaisia. Useimmat lait vaativat sekä parlamentin että ministerineuvoston hyväksynnän.

Integraatiota teräsyhteisöstä eurokriisiin

BRYSSEL (MT)
Eurooppa-päivä juontaa juurensa niin sanottuun Schumanin julistukseen.

Ranskan ulkoministeri **Robert Schuman** esitti 9.5.1950 suunnitelman Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamisesta.

Alunperin ranskalaisen diplomaatin **Jean Monnet’n** kehittelemä ajatus oli estää sodat Saksan ja Ranskan välillä siirtämällä hiilen ja teräksen tuotantoa koskeva päätösvalta ylikansallisen toimielimen vastuulle. Ranskan hallituksen hyväksymän julistuksen mukaan hiili- ja teräsyhteisö olisi ensimmäinen askel eurooppalaisen liittovaltion rakentamisessa.

Sisäisten syiden lisäksi Eurooppaa ajoivat integraation tielle kylmä sota ja amerikkalaisten painostus.

Ranska, Saksa, Italia, Belgia, Luxemburg ja Hollanti perustivat hiili- ja teräsyhteisön huhtikuussa 1951.

Maatalouspolitiikkaa 1962 lähtien

Vuonna 1957 samat valtiot perustivat Rooman sopimuksella Euroopan talousyhteisön eli EEC:n.

Suuri osa nykyisen EU:n toiminnasta, kuten tulliliitto ja sisämarkkinat periytyvät Rooman sopimuksesta. Myös EU-instituutiot, komissio, neuvosto, parlamentti ja tuomioistuin perustettiin 1950-luvun lopulla.

Varsinkin Ranskan vaatimuksesta kehitetty yhteinen maatalouspolitiikka käynnistyi vuonna 1962. Seuraavana vuonna yhteisön tuomioistuin linjasi, että EEC-lainsäädäntö on kansallisten lakien yläpuolella ja yhteisö muodostaa oman itsenäisen oikeusjärjestyksensä.

1960-luvun puolivälissä Ranska protestoi ylikansallista päätöksentekoa jäämällä pois neuvoston kokouksista puoleksi vuodeksi. Presidentti **Charles De Gaulle** myös esti kahteen otteeseen Britannian liittymisen yhteisöön.

1973 Britannia ja Irlanti ja Tanska kuitenkin liittyivät EEC:n jäseniksi.

Euro syntyi Maastrichtissa

1980-luvun alussa yhteisö laajeni Kreikkaan, Portugaliin ja Espanjaan. Samalla aluepolitiikan merkitys lisääntyi ja varsinkin maatalousbudjetti kasvoi tuntuvasti. Yhteisvaluutta euron siemenet kylvettiin 1979, kun jäsenmaat perustivat Euroopan valuuttajärjestelmän.

1980-luvulla EU-komission voimakastahtoinen puheenjohtaja **Jacques Delors** ajoi tiiviimpää integraatiota, kun taas Britannian pääministeri **Margaret Thatcher** vastusti sitä yhtä voimallisesti.

Euroopan unioni ja rahaliitto Emu sekä yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustettiin Maastrichtin sopimuksella vuonna 1992. Vuonna 1995 Suomi, Ruotsi ja Itävalta liittyivät EU:n jäseniksi. Valtioiden väliset passintarkastukset niin sanotulla Schengen-alueella poistuivat samasta vuodesta lähtien.

Yhteisvaluutta euroon siirryttiin laskennallisena rahayksikkönä 1999 ja setelirahoina 2002.

Kansa kaatoi perustuslain

Maastrichtin sopimusta täydennettiin 1997 Amsterdamin sopimuksella ja 2001 Nizzan sopimuksella. Vuonna 2005 EU:n perustuslaiksi nimetty sopimus kaatui kansanäänestyksissä Ranskassa ja Hollannissa.

2004 ja 2007 Itä-Euroopan maat sekä Malta ja Kypros liittyivät unioniin.

Vuonna 2007 hyväksyttiin kaatuneen perustuslain pohjalta kehitelty Lissabonin sopimus, joka tuli voimaan vuoden 2009 alusta.

Sopimus lisäsi määräenemmistöpäätöksiä neuvostossa ja kasvatti Euroopan parlamentin valtaa. Eurooppa-neuvostolle valittiin pysyvä puheenjohtaja eli niin sanottu EU-presidentti. Lisäksi EU-sopimuksiin lisättiin muun muassa laillisesti sitovat kansalaisten perusoikeudet ja jäsenmaille säädettiin velvollisuus auttaa toisiaan sotilaallisissa ja muissa kriiseissä.

Keväällä 2010 euroalue joutui vaikeuksiin, kun Kreikka ajautui maksukyvyttömyyteen. Tilannetta hallitakseen euromaat perustivat ensin väliaikaisen ja myöhemmin pysyvän kriisirahaston, josta Kreikan lisäksi on tuettu Portugalia, Irlantia, Espanjaa sekä Kyprosta.

Kriisirahastot eivät virallisesti ole osa EU:ta, mutta unioni on osallistunut tukitoimien rahoitukseen myös oman budjettinsa kautta.

NIKLAS HOLMBERG

JUHLA

Eurooppa-päivä

Vietetty toukokuun 9. päivä vuodesta 1985 lähtien
Juhlistaa Euroopan rauhaa ja yhtenäisyyttä
Perustuu Ranskan ulkoministerin Robert Schumanin 9.5.1950 esittämään julistukseen, jota pidetään EU:n alkusysäyksenä
Itä-Euroopassa ja Venäjällä samaa päivää juhlitaan voitonpäivänä natsi-Saksan antautumisen muistoksi